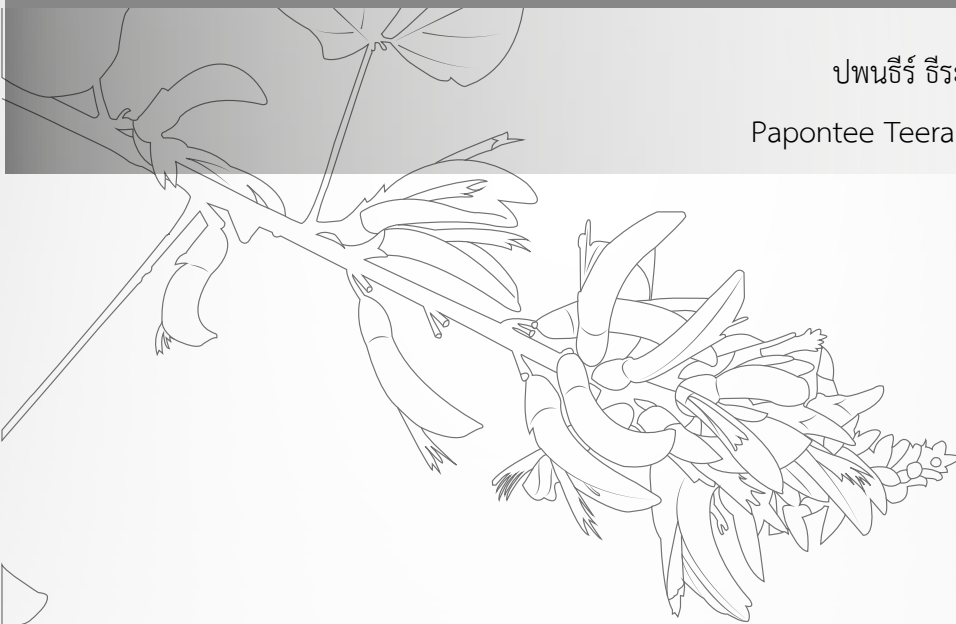

ที่มาและปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็ก และเยาวชนในประเทศสหรัฐอเมริกา

History and Legal Problems of Juvenile Delinquency in the United States of America

ปพนธีร์ ธีระพันธ์¹

Papontee Teeraphan¹

¹ อ., คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขต 93210

¹ Law Lecturer, Faculty of Law, Thaksin University, Phattalung Campus, 93210

บทคัดย่อ

สหรัฐอเมริกาพัฒนาหลักการทางกฎหมาย และระบบในการดำเนินการเมื่อเด็กและเยาวชนลงมือกระทำความผิดมาเป็นระยะเวลายาวนาน ภายใต้หลักคิดที่ว่า เด็กและเยาวชนไม่ใช่อาชญากร แต่เป็นเพียงผู้กระทำความผิดที่ยังขาดวุฒิ การคิดและไตร่ตรองก่อนลงมือทำ ดังนั้น วิธีคิดและขั้นตอนในการปฏิบัติจึงไม่สามารถใช้ขั้นตอนดำเนินการเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ได้ ภายใต้หลักคิดดังกล่าว ส่งผลให้กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายถูกพัฒนาให้เห็นเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม กว่าที่กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนจะถูกพัฒนาดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สหรัฐอเมริกาก็เคยประสบกับอุปสรรคมาก่อน โดยในบทความนี้ผู้เขียนจะยกตัวอย่างสภาพปัญหาที่เคยเกิดขึ้นและมีความสำคัญกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำความผิดก่อนที่จะมีการพัฒนากฎหมายและกระบวนการเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมในคดีประเภทดังกล่าว

คำสำคัญ: คดีอาญา เด็กและเยาวชน สหรัฐอเมริกา

Abstract

The United States of America has long developed its legal principle and its procedure on juvenile delinquency case. This is based on the concept that a juvenile delinquent is not a criminal. They are immature and lack of awareness of consequences for a wrongful act. Hence, the ideal concept and the procedure used to the criminal cannot also be enforced in such a case. According to that unique concept, laws and the enforcement have continually been improved since then. However, during the periods of time that the U.S. juvenile justice system had been developed, the United States of America had been facing with many legal obstacles. This article will demonstrate some important issues once occurred and important to the juvenile justice system in the U.S in which it was used one of the factors to improve laws and procedure in those cases.

Keywords: Criminal Case, Juvenile, United States of America

บทนำ

คดีอาญาที่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นเด็กหรือเยาวชน และคดีอาญาทั่วไปในประเทศสหรัฐอเมริกาในปัจจุบันนั้นถูกแบ่งออกจากกันอย่างชัดเจน ในอดีตที่เป็นยุคแรกเริ่มของประเทศ กฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญานั้นได้รับอิทธิพลมาจากระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common law) ของประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นระบบกฎหมายที่ใช้ปกครองสหรัฐอเมริกาอยู่ในขณะนั้น [1] ในช่วงระยะเริ่มต้นที่มีความพยายามจะแยกตัวผู้กระทำความผิดที่ยังเยาว์วัย ขาดประสบการณ์ และวิจารณ์ญาณในการคิด ออกจากผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ประสบปัญหาอยู่พอสมควร แม้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาจะเล็งเห็นถึงความสำคัญของกระบวนการที่มีไว้เป็นพิเศษสำหรับบุคคลเหล่านั้น แต่ในทางปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมาย โดยเฉพาะศาลยุติธรรมบางแห่ง เช่น ศาลเขตของโคลัมเบีย (The United States District Court for the District of Columbia) ศาลอุทธรณ์ของเขตโคลัมเบีย (The United States Court of Appeals for the District of Columbia Circuit) เป็นต้น กลับปฏิบัติหน้าที่จนเกือบทำให้กลไกและหลักการสำคัญของการดำเนินคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดต้องผิดเพี้ยนไป อย่างไรก็ดี เรื่องดังกล่าวมิได้เป็นเรื่องเหนือความคาดหมายแต่อย่างใด โดยเฉพาะกับประเทศที่พยายามจะสร้างระบบและกลไกเพื่อแยกกระบวนการเหล่านั้นออกจากคดีอาญาทั่วไป ซึ่งได้ดำเนินงานหรือปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ได้คำนึงถึงรากฐานและวัตถุประสงค์ของกระบวนการที่มุ่งคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ตกเป็น ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นหลัก กรณีดังกล่าวก็เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยตามนัยยะแห่งคำพิพากษาที่ 5667/2545 เช่นกัน

การกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนในประเทศสหรัฐอเมริกา : ข้อพิจารณาเกี่ยวกับอายุ

ความหมายของคำว่า “Infants” และ “Adults” ในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ ซึ่งปรากฏอยู่ใน “Commentaries” งานเขียนของวิลเลียม แบล็คสโตน (William Blackstone) นักกฎหมายชาวอังกฤษที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อประเทศสหรัฐอเมริกา อธิบายว่าการที่บุคคลจะต้องรับผิดชอบทางอาญานั้น จะต้องประกอบด้วยเงื่อนไข 2 ประการที่สำคัญ คือ 1. บุคคลนั้นจะต้องมีเจตจำนงที่ต้องการให้ผลร้ายเกิดขึ้น (Vicious Will) และ 2. บุคคลนั้นลงมือกระทำให้ในสิ่งที่ผิดกฎหมาย เงื่อนไขทั้งสองประการนี้ถือเป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบเบื้องต้น หากขาดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใด ก็จะไม่ถือว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายทางอาญาเกิดขึ้น [2]

บุคคลกลุ่มแรกที่ไม่อาจรับผิดชอบทางอาญาได้ คือ ทารก (infant) ซึ่งวิลเลียม แบล็คสโตน อธิบายว่า ทารกไม่ได้มีความหมายจำกัดอยู่เพียงแค่เด็กทารกตามที่สังคมส่วนใหญ่เข้าใจเท่านั้น ทารกตามความหมายนี้มีขอบเขตที่รวมไปถึงเด็กที่มีอายุที่สูงขึ้นไปด้วย เนื่องจากทั้งทารกและเด็กนั้นยังเป็นผู้ที่ยังอ่อนเยาว์ ไร้ซึ่งความรับรู้อย่างเต็มที่จากการกระทำของตน วิลเลียม แบล็คสโตน ยังได้อธิบายต่อไปอีกว่า ความรับผิดชอบทางอาญาจะต้องพิจารณาและพิสูจน์ให้เห็นถึงการรับรู้และการเข้าใจในการกระทำของตนเอง (one could understand one's actions) ซึ่งจากหลักเกณฑ์ข้อนี้ทำให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 7 ปี เป็นบุคคลกลุ่มแรกที่ไม่สามารถกระทำความผิดทางอาญาที่ร้ายแรง (Felony) เช่น การฆาตกรรม การลักพาตัว และการลักทรัพย์ได้ ในขณะที่เด็กที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป อาจต้องรับผิดชอบทางอาญาเช่นเดียวกับผู้ใหญ่หากพิสูจน์ความผิดแล้วพบว่า ได้กระทำความผิดโดยมีเจตจำนงเช่นนั้นจริง อย่างไรก็ตาม สำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง 7 ถึง 14 ปี วิลเลียม แบล็คสโตน อธิบายว่า การที่จะพิสูจน์การรับรู้ของผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กในช่วงอายุนี้นั้นทำได้ยาก โดยทั่วไปเด็กจะถูกสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ไม่มีความสามารถที่จะรับรู้และเข้าใจในการกระทำของตนเองได้อย่างเต็มที่ แต่อย่างไรก็ดี หากมีการพิสูจน์ได้ว่า การกระทำความผิดนั้นออกมาจากการรับรู้และความเข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ผิดแล้ว ผู้กระทำความผิดที่มีอายุเช่นว่านั้นก็จะต้องรับโทษเช่นเดียวกับผู้ใหญ่เช่นกัน [3]

ที่มาของกระบวนการยุติธรรมที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิด

กระบวนการยุติธรรมของเด็กและเยาวชนที่ตกเป็นผู้กระทำความผิดถูกพัฒนามายาวนานกว่า 100 ปี ซึ่งแต่เดิมในช่วงต้นศตวรรษที่ 18 เด็กและเยาวชนที่ลงมือกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนกฎหมายจะได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ที่กระทำความผิดทั่วไป ช่วงเวลานั้นทั้งตัวบทกฎหมายและวิธีพิจารณาความที่ใช้จะเป็นรูปแบบเดียวกันกับคดีอาญาทั่วไป ซึ่งรวมถึงการลงโทษขั้นรุนแรงตามกฎหมาย เช่น การรับโทษจำคุก หรือการรับโทษประหารชีวิต อย่างไรก็ตาม เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 19 ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา มีอัตราการเกิดและการย้ายถิ่นฐานของคนต่างด้าวที่สูง พบว่า คดีอาญาที่มีเด็กหรือเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีแนวโน้มที่จะละเมิดกฎหมายมากกว่าเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่นอกเขตดังกล่าว ซึ่งในท้ายที่สุด ก็นำมาซึ่งการพัฒนาแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ผู้กระทำความผิด และมีการเปลี่ยนแปลงหนึ่งในกลไกของกระบวนการยุติธรรมโดยการส่งเด็กและเยาวชนผู้ฝ่าฝืนกฎหมายไปยังศูนย์ที่มีหน้าที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและฝึกฝนจิตใจให้เหมาะสม แทนที่จะมีการส่งเด็กและเยาวชนไปยังเรือนจำดังเช่นที่เคยปฏิบัติมาก่อนหน้าศตวรรษก่อนหน้า

ทฤษฎีการเป็นผู้ปกครองของรัฐ (Doctrine of Parens Patriae) ถูกนำมาใช้เป็นเหตุผลในการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย ทฤษฎีนี้ถูกอธิบายภายใต้พื้นฐานที่ว่า “พ่อแม่มีหน้าที่ดูแล ให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางที่ถูกและควรให้ลูก” [4] อย่างไรก็ตาม ความเป็นจริงกลับพบว่า พ่อแม่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมและครบถ้วน ดังนั้น อำนาจและหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าวจึงตกอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของรัฐ โดยรัฐจะทำหน้าที่เสมือนเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่คอยชี้แนะแนวทางและให้คำปรึกษาที่ถูกต้องให้กับเด็กและเยาวชน ทฤษฎีดังกล่าวถูกใช้ครั้งแรกในศาลฎีกาของมลรัฐเพนซิลวาเนีย (Pennsylvania Supreme Court) ในคดีของ Ex Parte Crouse [5] ในค.ศ. 1838 ที่ศาลได้กล่าวว่า “เมื่อพบว่าพ่อแม่ไม่ได้ดูแล ให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางที่ถูกและควรให้ลูกอย่างเต็มที่ รัฐก็มีสิทธิที่จะจัดหาแนวทางและแนะนำให้กับเยาวชนเอง” ซึ่งภายใต้ข้อเท็จจริงในคดีนี้ คำพิพากษาของศาลวางอยู่บนพื้นฐานที่ศาลคิดว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์กับเยาวชนและสังคมที่สุด [6]

ความเปลี่ยนแปลงของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน

ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 - 19 การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนภายในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่โดยนักปฏิรูปทางสังคม รวมทั้งชนชั้นกลางภายใต้วัตถุประสงค์ที่จะสร้างหรือกำหนดกฎเกณฑ์ที่มีลักษณะพิเศษสำหรับเด็กหรือเยาวชนที่ก่อปัญหาและฝ่าฝืนกฎหมาย นิวยอร์ก (New York) เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดเมื่อได้มีการก่อตั้งศูนย์สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชน (The New York House of Refuge to House Juvenile Delinquents) ขึ้นในค.ศ. 1825 [7] หรือแม้กระทั่งในชิคาโก (Chicago) ที่จัดตั้งศูนย์สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชนทำนองเดียวกันกับนิวยอร์ก (Reform School) ในค.ศ. 1855 โดยผู้ที่สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันพิเศษรูปแบบต่าง ๆ นี้ต้องการที่จะปกป้อง (Protect) และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Rehabilitate) ของผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน อีกทั้งยังต้องการที่จะแยกผู้กระทำความผิดเหล่านั้นออกจากผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่เพื่อหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะทำให้เด็กและเยาวชนกลับไปอยู่ภายใต้วงเวียนของอาชญากรรมอีกในอนาคต

ในค.ศ. 1899 ศาลที่ทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิด (Juvenile Court) ถูกจัดตั้งขึ้นครั้งแรกในคุกเคาน์ตี (Cook County) ที่เป็นเขตขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ในรัฐอิลลินอยส์ (Illinois) ภายใต้แนวคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนผู้ฝ่าฝืนกฎหมายไม่สมควรถูกปฏิบัติเช่นเดียวกับคดีอาชญากรรมทั่วไปเนื่องจากเด็กและเยาวชนเหล่านั้นยังมีวัย (Less Mature) และความตระหนักรู้ผิดชอบชั่วดี

(Less Aware) ที่น้อยกว่าบุคคลทั่วไป ซึ่งต่อมาแนวความคิดนี้ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายออกไปยังรัฐอื่น ๆ และ 25 ปีหลังจากที่มีการจัดตั้งศาลเยาวชนขึ้นเป็นครั้งแรก เกือบทุก ๆ รัฐในสหรัฐอเมริกาที่มีศาลเยาวชน รวมถึงมีระบบและกลไกในการพิจารณาคดีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเด็กหรือเยาวชนโดยเฉพาะ

สำหรับกระบวนการพิจารณาของศาลเยาวชนในสหรัฐอเมริกา การกระทำหรือการมีคำสั่งใด ๆ ของศาลถูกเน้นที่ประโยชน์ของเด็กและเยาวชนมากที่สุด โดยเด็กและเยาวชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะพลเมือง มีข้ออาชญากรรม ซึ่งวัตถุประสงค์ของกระบวนการพิจารณาของศาลนั้นก็เพื่อมุ่งให้เด็กและเยาวชนเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม รวมถึงเคารพต่อกฎหมายที่เป็นกติกาของสังคมต่อไป

จุดประสงค์ที่แท้จริงของการจัดตั้งศาลเยาวชนในสมัยนั้น ได้รับการอธิบายโดยผู้พิพากษาจูเลียน แมกค์ (Julian Mack) ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้พิพากษากลุ่มแรกที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลเยาวชนของคุกเคนต์ว่า เมื่อมีผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชนถูกนำตัวขึ้นสู่ศาล ผู้กระทำความผิดจะต้องรับทราบว่าตัวเองกำลังเผชิญหน้าอยู่กับรัฐที่อยู่ในฐานะพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยตัวผู้กระทำความผิดจะได้รับความเห็นอกเห็นใจมากกว่าในคดีปกติ และจะได้รับการปฏิบัติหรือดูแลด้วยวิธีการที่พิเศษไม่เหมือนคดีอาญาทั่วไป เช่น การใช้ห้องพิจารณาคดีจะไม่ใช้ห้องพิจารณาคดีทั่วไป ผู้พิพากษาจะไม่มีการนั่งอยู่บนบัลลังก์และดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อสืบหาความจริงจากเด็กหรือเยาวชนที่ยืนอยู่ข้างล่างตรงหน้าตน ซึ่งจูเลียน แมกค์ให้เหตุผลว่า สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ก่อให้เกิดความเห็นอกเห็นใจกันอย่างแท้จริง จูเลียน แมกค์ อธิบายเพิ่มเติมว่า การพิจารณาในศาลเยาวชน ผู้พิพากษาจะนั่งบนเก้าอี้ และแม้เด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิดนั่งข้าง ๆ ในทางปฏิบัติบางครั้ง ผู้พิพากษาบางท่านอาจแสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจ และรับรู้ต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กหรือเยาวชน โดยการเอามือไปแตะไหล่ของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งนักกฎหมายบางท่านอาจมองว่า การกระทำแบบนั้นเป็นการกระทำที่ทำให้เกียรติของผู้พิพากษาลดน้อยลง แต่จูเลียน แมกค์มองว่า การกระทำเช่นนั้นกลับช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการพิจารณาในศาลเยาวชนได้อย่างมากมาย [8]

ความแตกต่างระหว่างกระบวนการยุติธรรมในคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดและคดีอาญาทั่วไป

กระบวนการในการดำเนินคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดนั้น มีข้อแตกต่างกับกระบวนการในคดีอาญาทั่วไป สรุปได้ดังนี้ [9]

1. การกระทำผิดนั้นไม่ใช่อาชญากรรมเนื่องจากเด็กและเยาวชนนั้นมีวัยและวุฒิภาวะน้อยกว่าผู้ใหญ่ปกติ อีกทั้งยังมีความตระหนักรู้ถึงผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อลงมือกระทำความผิดที่น้อยกว่าปกติ ดังนั้น เด็กและเยาวชนจึงไม่สมควรที่จะต้องรับผิดชอบ

ในการกระทำของตนเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนี้ (Delinquency) ไม่ใช่การก่ออาชญากรรม (Crime) แต่มีลักษณะทำนองเดียวกับการกระทำของบุคคลที่มีจิตอยู่ในภาวะไม่ปกติ (Insane) อย่างไรก็ตาม การกระทำความผิดของเยาวชนอาจถูกยกเว้นจากหลักการนี้ หากความผิดนั้นมีลักษณะร้ายแรงและเยาวชนถูกพิสูจน์ได้ว่ามีวุฒิภาวะเพียงพอขณะกระทำความผิด ซึ่งกรณีดังกล่าว ศาลเยาวชนอาจโอนคดีไปสู่ศาลอาญาปกติได้

2. กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนมุ่งเน้นการแก้ไขมากกว่าการลงโทษ (Treatment rather than Punishment) จุดมุ่งหมายหลักของการก่อตั้งศาลเยาวชนของประเทศสหรัฐอเมริกาและการมีกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ ก็คือ การมุ่งแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดเป็นหลัก ซึ่งแตกต่างกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีอาญาที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใหญ่ทั่วไปที่ศาลจะมุ่งเน้นการลงโทษผู้กระทำความผิดภายใต้แนวคิดและทฤษฎีทางอาญาวิทยาและทัณฑวิทยา

3. กระบวนพิจารณาที่เป็นความลับและไม่เป็นทางการในชั้นศาล (Private and Informal Proceeding) การพิจารณาเพื่อรับฟังพยานหลักฐานของศาลเยาวชนจะมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการดังเช่นคดีอาญาทั่วไป ในหลาย ๆ รัฐ ศาลไม่อนุญาตให้สาธารณชนเข้าฟังการพิจารณา เฉพาะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อันได้แก่ ตัวเด็กหรือเยาวชนที่เป็นผู้กระทำความผิด พ่อแม่ของเด็กหรือเยาวชน ทนายความ และเจ้าพนักงานที่ทำหน้าที่คุ้มครองประพฤติ (Probation Officer) เท่านั้นที่จะสามารถเข้าร่วมฟังการพิจารณาได้ ซึ่งการพิจารณาโดยทั่วไปแล้วกระทำโดยองค์คณะผู้พิพากษา (Judge's Chamber) และจะไม่มี การเผยแพร่ข้อมูลที่ได้จากการสืบพยานหลักฐานและการพิจารณาสู่สาธารณะ

อย่างไรก็ดี กระบวนพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัวในปัจจุบันเริ่มผ่อนคลายลง โดยเฉพาะกับกรณีที่มีความผิดที่เยาวชนได้กระทำนั้นเป็นความผิดทางอาญาร้ายแรง กรณีเช่นว่านี้ ศาลอาจจะเปิดเผยกระบวนพิจารณาดังเช่นคดีอาญาทั่วไปก็ได้ภายใต้เงื่อนไขของกฎหมาย

4. การแยกตัวเด็กและเยาวชนออกจากผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรที่เป็นผู้ใหญ่ ทุก ๆ ขั้นตอนของในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำความผิดนั้น เด็กและเยาวชนจะถูกแยกออกจากผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นในชั้นควบคุมตัว (Taking into custody; not arrest) ชั้นกักขัง (Detention) ชั้นก่อนพิจารณา (Pretrial) ชั้นพิจารณาโดยศาล (Court Proceeding) และชั้นบังคับโทษ เช่น การส่งตัวเด็กและเยาวชนไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

5. การพิจารณาถึงประวัติ ภูมิหลัง และสภาพสังคมของเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำความผิด การพิจารณาถึงประวัติ สถานทางสังคม สภาพเศรษฐกิจ รวมถึงรายละเอียดที่อาจส่งผลให้เด็กหรือเยาวชนนั้นกระทำความผิดเป็นสาระสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ศาลเยาวชนของประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญเทียบเท่าความผิดที่เด็กหรือเยาวชนได้กระทำ เมื่อศาลเยาวชนทราบถึงข้อเท็จจริงทั่วไปเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนแล้ว ศาลเยาวชนจะได้เลือกใช้วิธีการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชนได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมภายใต้ผลประโยชน์ที่ดีที่สุดที่จะเกิดกับตัวเด็กหรือเยาวชนเองในอนาคต ซึ่งในแต่ละคดี ศาลอาจเลือกใช้วิธีการที่แตกต่างต่างกันไป โดยไม่ให้ความสำคัญกับความรุนแรงของความผิดมากนัก เช่น ในบางคดีที่เป็นความผิดเล็กน้อย ศาลอาจเลือกใช้ระยะเวลาที่ยาวนานกว่าในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชนนั้น หากศาลเห็นว่าระยะเวลาดังกล่าวนั้นมีความเหมาะสมกับตัวเด็กหรือเยาวชน ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวนี้อาจยาวนานกว่าการกระทำผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนในคดีอื่นที่มีความรุนแรงมากกว่า แต่ศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดนั้นมีความจำเป็นที่ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่น้อยกว่ากรณีแรก

ปัญหาบางประการของการดำเนินคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิด : การบังคับใช้หลักกระบวนการอันควรตามกฎหมาย (Due Process of Law)

1. คดี *Kent V. United States* [10] เป็นคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาสหรัฐอเมริกา ในค.ศ. 1961 มอริส เคนท์ (Morris Kent) ซึ่งมีอายุ 16 ปี ถูกกล่าวหาว่าได้ฆ่านกขโมยทรัพย์สิน และสร้างความเสียหายให้กับบ้านของผู้อื่น คดีดังกล่าวอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลเยาวชนเขตโคลัมเบีย (The District of Columbia Juvenile Court) ภายหลังจากที่ได้มีการสืบพยานและพิจารณาคดีดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว ศาลเยาวชนกลับโอนคดีไปให้กับศาลเขตของโคลัมเบีย (The United States District Court for the District of Columbia) ที่ปรึกษากฎหมายของเคนท์ ได้ยื่นคำร้องขอยกเลิกการโอนคดี และขอให้ใช้การบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ (Social Service) ที่เคนท์เคยทำมาต่อไป ศาลเยาวชนไม่ได้มีคำสั่งหรือตัดสินข้อใดแย้งนี้ และปล่อยให้การโอนคดีดำเนินต่อไปท่ามกลางการโต้แย้งอย่างรุนแรงที่ว่า การโอนคดีมีขึ้นภายหลังจากที่มีการสืบพยานและพิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว ในขณะที่คดีอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลเขตโคลัมเบีย เคนท์และที่ปรึกษาของเขาได้โต้แย้งอีกครั้งต่อศาลว่า การโอนคดีมาจากศาลเยาวชนนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลเขตโคลัมเบียปฏิเสธคำโต้แย้งดังกล่าว และเริ่มกระบวนการพิจารณา จนในท้ายที่สุดเคนท์ถูกตัดสินให้มีความผิดสำหรับการกระทำที่ได้สร้างความเสียหายให้กับบ้านของผู้อื่นและการขโมยทรัพย์สิน โดยศาลตัดสินให้เขาต้องถูกจำคุกเป็นเวลา 30 - 90 ปี แต่ถูกยกเว้นความรับผิดชอบในความผิดฐานฆ่านกขโมยเนื่องจากความวิกลจริต

มอริส เคนท์และที่ปรึกษากฎหมายของเขาอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว โดยยังคงยืนยันว่า การโอนคดีจากศาลเยาวชนมาที่ศาลธรรมานั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ศาลอุทธรณ์ของเขตโคลัมเบีย (The United States Court of Appeals for the District of Columbia Circuit) ปฏิเสธข้อโต้แย้งดังกล่าวอีกครั้ง พร้อมยืนยันว่า การดำเนินการโอนคดีนั้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว

เมื่อคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาของสหรัฐอเมริกา ศาลฎีกามีคำตัดสินว่า ภายใต้หลักกระบวนการอันควรตามกฎหมายซึ่งเป็นหลักกฎหมายหนึ่งในรัฐธรรมนูญ การที่ศาลเยาวชนเขตโคลัมเบียไม่พิจารณาข้อโต้แย้งและไม่มีการให้เหตุผลของการปฏิเสธคำโต้แย้งดังกล่าวนั้นขัดกับหลักการตามกฎหมาย ซึ่งไม่ว่าศาลจะมีคำสั่งเกี่ยวกับเขตอำนาจอย่างไร มอริส เคนท์และที่ปรึกษาจะต้องได้รับทราบเหตุผลในการมีคำสั่งด้วยเช่นกัน [11]

2. คดี In re Gault [12] เป็นอีกหนึ่งคดีที่มีความสำคัญและเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง แม้แต่ศาลฎีกาเองก็มีความเห็นที่แตกต่างกัน ผู้พิพากษาจัสติส สจ๊วต (Justice Stewart) ได้ให้ความเห็นว่า ในการพิจารณาคดีที่เด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญา ตัวผู้ต้องหาเองก็ต้องมีสิทธิ และได้รับความคุ้มครองจากหลักประกันของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเช่นเดียวกับการพิจารณาคดีอาญาปกติธรรมดา ภายใต้ Due Process of Law เป็นอย่างน้อย แต่ในทางปฏิบัติในคดีนี้การพิจารณากลับไม่ได้มีความแตกต่างกับการดำเนินคดีอาญาธรรมดา ซึ่งจัสติส สจ๊วตให้ความเห็นต่อไปว่า การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลเยาวชนในยุคนั้น เป็นการทำงานที่ถอยหลังเข้าคลองเนื่องจากเป็นกระบวนการพิจารณาของศาลเยาวชนนั้นไม่มีความแตกต่างกับศาลธรรมดา อีกทั้งตัวศาลเองก็ล้มวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งขึ้นมาว่าตนเองมีหน้าที่ที่จะต้องรักษาอนาคตและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมถึงป้องกันไม่ให้ตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นกลับไปสู่ววงจรของการก่ออาชญากรรมอีกในอนาคต ซึ่งจุดมุ่งหมายต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนแต่เป็นข้อความคิดที่แตกต่างกับการดำเนินคดีอาญาทั่วไปที่มักจะให้ความสำคัญกับการลงโทษอันเนื่องมาจากการที่บุคคลนั้นได้กระทำการใด ๆ ที่ผิดกฎหมาย

ย้อนกลับไปก่อน ค.ศ. ที่ 19 สมัยที่ยังไม่มีการแยกศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีที่เด็กและเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดออกจากคดีธรรมดา ผู้พิพากษาจัสติส สจ๊วต ได้กล่าวไว้ว่า เด็กหรือผู้เยาวชนที่ถูกดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาล มีสิทธิและหลักประกันเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดทั่วไป นอกจากนั้นเด็กหรือเยาวชนเองก็ยังสามารถได้รับโทษอันเนื่องมาจากการกระทำที่ผิดกฎหมายของตนเอง ซึ่งโทษดังกล่าวรวมถึงโทษที่ร้ายแรงอย่างโทษประหารชีวิตด้วย

3 ปีหลังจากที่ศาลฎีกาของสหรัฐอเมริกามีคำตัดสินในคดี Gault ศาลเยาวชนได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ดูเหมือนจะเป็นการทำให้กระบวนการพิจารณาของตนเองมีความคล้ายคลึงและใกล้เคียงกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีทั่วไปมากขึ้นไปอีก โดยที่

ในคดี In re Winship [13] ศาลเยาวชนได้มีคำตัดสินให้ Winship มีความผิดโดยพิจารณาจากพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักเหนือกว่า ซึ่งในความเป็นจริง ศาลจะต้องพิสูจน์โดยการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานจนปราศจากข้อสงสัยในความผิดนั้น เหตุผลหนึ่งที่ทำให้ต้องมีการพิสูจน์ความผิดจนสิ้นข้อสงสัยนั้นสืบเนื่องจากว่า ในคดีอาญานั้น บุคคลที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดจะต้องรับโทษตามกฎหมาย โดยโทษตามกฎหมายนั้นโดยทั่วไปจะมีผลกระทบกับสิทธิและเสรีภาพของจำเลยโดยตรง เช่น จำเลยถูกตัดสินให้มีความผิดฐานลักทรัพย์ลงโทษจำคุกจำเลย 1 ปี จากตัวอย่างเห็นได้ว่า เสรีภาพของจำเลยได้สูญเสียไปจากการถูกจำคุก ปัญหาที่เกิดขึ้นในคดี Winship นั้น ศาลเยาวชนไม่ได้ใช้หลักของการพิสูจน์โดยสิ้นข้อสงสัย ศาลเพียงแต่ชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานว่าฝ่ายใดมีมากกว่า ซึ่งในท้ายที่สุดก็ได้ตัดสินลงโทษจำเลยโดยการส่งให้ไปอยู่ในโรงเรียนฝึกหัดสำหรับเยาวชน (Juvenile Training School)

แม้ว่าผู้ที่สนับสนุนหรือเห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลเยาวชนในคดี In re Winship จะให้เหตุผลและเน้นย้ำว่า โรงเรียนฝึกหัดสำหรับเยาวชนนั้นไม่ใช่ เรือนจำ (Prison) ผลร้ายที่จำเลยได้รับนั้นไม่ได้เกิดจากการมุ่งหวังที่จะลงโทษ หากแต่เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในสถานที่ที่เหมาะสมกับตัวจำเลยที่สุดเอง อย่างไรก็ตามฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษานี้ได้แย้งว่า แม้ว่าโรงเรียนฝึกหัดสำหรับเยาวชนนั้นจะมีความแตกต่างกันอย่างมากกับเรือนจำที่เป็นสถานที่จำคุกจำเลยในคดีอาญาทั่วไป แต่การที่ศาลเยาวชนตัดสินให้ Winship มีความผิดและต้องเข้าไปอยู่อาศัยอยู่เป็นเวลา 6 ปีนั้น ก็เป็นการกระทำที่มีผลต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ไม่ต่างอะไรกับการรับโทษจำคุกในเรือนจำ จำเลยไม่อาจใช้เสรีภาพที่กฎหมายสูงสุดรับรองไว้ดังเช่นบุคคลทั่วไป ดังนั้น ผู้พิพากษาในศาลสูงหลายท่านจึงเห็นว่า กระบวนพิจารณาดังกล่าวจึงไม่ได้เป็นไปตามหลักการดำเนินคดีอาญาที่ถูกต้องและควรจะเป็น

3. คดี McKeiver v. Pennsylvania [14] กระบวนพิจารณาในคดีที่เด็กและเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิดกลับดูเลวร้ายลงไปอีก เมื่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศาลเยาวชนนั้นไม่ได้ถูกนำไปใช้งานจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในค.ศ. 1971 ที่ศาลฎีกาวางหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่สำคัญและมีผลกระทบต่อการประกันสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญ ในคดี McKeiver v. Pennsylvania, 403 U.S. 528 (1971) ศาลได้วางหลักเกณฑ์ว่า “ตัวผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชนนั้นจะไม่ได้รับการพิจารณาและรับฟังพยานหลักฐานโดยลูกขุน (Jury) ภายใต้กระบวนพิจารณาของศาลของเยาวชน” ในคดีนี้ศาลได้ปฏิเสธรูปแบบของการดำเนินกระบวนพิจารณาในคดีอาญาซึ่งโดยปกติแล้วควรจะมีหลักประกันเบื้องต้นเช่นเดียวกับการดำเนินกระบวนพิจารณาในคดีอาญาปกติ โดยศาลอธิบายว่า ศาลเยาวชนเองนั้น ไม่จำเป็นต้องผูกพันอยู่กับหลักประกันดังเช่นคดีทั่ว ๆ ไป ไม่ว่าคดีนั้นจะเป็นคดีที่เป็นความผิดร้ายแรง หรือเป็น

ความผิด ลหุโทษก็ตาม ในมุมมองของศาล ศาลเกรงว่า หากปล่อยให้มีการพิจารณาโดยคณะลูกขุนก็เท่ากับว่ารูปแบบของกระบวนการพิจารณาระหว่างคดีเด็กหรือเยาวชนและผู้ใหญ่ที่กระทำความผิดมีรูปแบบเดียวกัน และดำรงอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของกฎหมายอย่างเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม สามผู้พิพากษาซึ่งมีความเห็นแย้งในคดีดังกล่าวได้โต้แย้งว่า เมื่อมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น ไม่ว่าในคดีนั้นจะมีเด็กหรือเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ ผู้ต้องหาจะต้องได้รับการปฏิบัติตามระบบการดำเนินคดีอาญาปกติเป็นพื้นฐาน ซึ่งรวมถึงการพิจารณาของคณะลูกขุน เนื่องจากคำพิพากษาหรือคำตัดสินของศาลในคดีอาญาทุกคดีย่อมมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาเช่นเดียวกัน

เปรียบเทียบสภาพปัญหาของกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญาระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา

หากนำสภาพปัญหาที่เคยเกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาข้างต้นมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดในประเทศไทยแล้วอาจพบได้ว่า ในประเทศไทยก็มีปัญหาค่อนข้างคล้ายคลึงกับประเทศสหรัฐอเมริกา คดีดังกล่าวได้แก่ คดีที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาที่ 5667/2545 ซึ่งคดีดังกล่าวเป็นคดีอาญาที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัวที่เป็นหนึ่งในศาลยุติธรรมของประเทศไทย และมีข้อเท็จจริง ดังนี้

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2529 เวลาประมาณ 18 นาฬิกาจำเลยซึ่งขณะกระทำความผิดเป็นเยาวชน ร่วมกับพวกอีกหนึ่งคนที่ยังหลบหนี ชิงทรัพย์เป็นสร้อยคอทองคำหนัก 1 บาท จำนวน 1 เส้น ราคา 4,000 บาท เหรียญเสมารัชกาลที่ 5 จำนวน 1 เหรียญ ราคา 1,500 บาท สร้อยข้อมือทองคำหนักสองสลึง จำนวน 1 เส้น ราคา 2,000 บาท แหวนทองคำหัวนิลล้อมเพชร จำนวน 1 วง ราคา 2,500 บาทของนางอนงค์ ยิ้มชาญกาญจน์ ผู้เสียหาย และเอานาฬิกาข้อมือจำนวน 1 เรือน ราคา 1,000 บาทของนายชโล ภู่พัฒน์ ผู้เสียหายซึ่งเป็นนายจ้างของจำเลยไปโดยทุจริต

ในการชิงทรัพย์นี้จำเลยกับพวกมีเจตนาข่านางอนงค์และนายชโลให้ถึงแก่ความตายโดยจำเลยกับพวกร่วมกันใช้ไม้ท่อนเหลี่ยมขนาดกว้าง 4 นิ้ว หนา 2 นิ้ว ยาว 3 ฟุตเศษจำนวน 2 ท่อนเป็นอาวุธตีที่ศีรษะ ใบหน้า และลำตัวของนางอนงค์และนายชโลหลายครั้งจนท้ายที่สุดเป็นเหตุให้บุคคลทั้งสองถึงแก่ความตายดังเจตนาของจำเลยทั้งสอง การกระทำความผิดดังกล่าวก็เพื่อความสะดวกแก่การชิงทรัพย์ เพื่อยึดถือเอาทรัพย์นั้นไว้ เพื่อเอาทรัพย์ไปเพื่อจะเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดจากการที่ตนได้กระทำความผิด เพื่อปกปิดความผิดและเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาที่กระทำไป โดยเหตุเกิดที่แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด

กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 84, 289, 339 และให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินจำนวน 10,000 บาท แก่ทนายของนางอนงค์ ยิ้มชาญกาญจน์ และให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินจำนวน 1,000 บาท แก่ทนายของนายชลอ ภูพัฒน์ ผู้ตายด้วย

จำเลยให้การรับสารภาพ และแถลงต่อศาลว่าไม่ต้องการที่ปรึกษากฎหมาย เมื่อศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาเสร็จสิ้น จึงมีคำพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289, 339 วรรคท้าย ประกอบมาตรา 83 การกระทำของจำเลยเป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 ซึ่งเป็นบทที่หนักที่สุด ขณะกระทำความผิดจำเลยมีอายุ 17 ปีเศษ จึงลดมาตราส่วนโทษให้จำเลยกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 76 ประกอบมาตรา 52 (2) ลงโทษจำคุก 30 ปี จำเลยรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษลดโทษกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกมีกำหนด 15 ปี และให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินจำนวน 10,000 บาท แก่ทนายของนางอนงค์ ยิ้มชาญกาญจน์ และให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินจำนวน 1,000 บาท แก่ทนายของนายชลอ ภูพัฒน์ ผู้ตายด้วย

จำเลยอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น และให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่โดยให้ตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้จำเลยก่อนทำการสืบพยานโจทก์จำเลย แล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

โจทก์ฎีกา และศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวมีคำพิพากษาว่า คดีนี้มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า การที่ศาลชั้นต้นไม่แต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้จำเลยนั้น เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ชอบหรือไม่ ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 4/2545 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2545 พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า คดีนี้แม้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 อันเป็นคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต ซึ่งศาลชั้นต้นต้องถามจำเลยก่อนเริ่มพิจารณาว่า จำเลยมีนายหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ศาลตั้งทนายให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 173 วรรคแรก ก็ตาม แต่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติไว้สำหรับการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ได้อำนาจที่ได้กระทำในศาลที่มีอำนาจพิจารณาตัดสินคดี ส่วนในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวนั้น ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2535 มาตรา 6 บัญญัติให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่คดีเยาวชนและครอบครัวเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เมื่อตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ได้มีบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้โดยเฉพาะตามมาตรา 83 ว่า “ในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว จำเลยจะมี

ทนายความแก้คดีแทนไม่ได้แต่ให้จำเลยมีที่ปรึกษาทนายเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทำนองเดียวกันกับทนายความได้ในกรณีที่จำเลยไม่มีที่ปรึกษาทนายให้ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษาทนายให้ เว้นแต่จำเลยนั้นไม่ต้องการและศาลเห็นว่าไม่จำเป็นแก้คดี จะไม่แต่งตั้งที่ปรึกษาทนายก็ได้” ดังนั้น การแต่งตั้งที่ปรึกษาทนายในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ไม่ว่าความผิดที่จำเลยถูกฟ้องนั้นมีอัตราโทษประหารชีวิตหรือไม่ก็ตาม ให้ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษาทนายให้จำเลย เว้นแต่จำเลยไม่ต้องการที่ปรึกษาทนายและศาลเห็นว่าที่ปรึกษาทนายไม่จำเป็นแก้คดี เมื่อเข้าข้อยกเว้นทั้งสองประการนี้แล้วศาลจะไม่แต่งตั้งที่ปรึกษาทนายให้จำเลยก็ได้

บทกฎหมายดังกล่าวถือได้ว่าเป็นกฎหมายเฉพาะ ย่อมยกเว้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 173 อันเป็นกฎหมายทั่วไป และไม่อาจนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าวซึ่งขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาใช้ในกรณีนี้ได้ เหตุนี้ เมื่อจำเลยซึ่งอายุเกินสิบแปดปีบริบูรณ์แล้วขณะที่โจทก์ยื่นฟ้อง แต่เนื่องจากขณะกระทำความผิดจำเลยมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์จึงต้องดำเนินคดีในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 5 การแต่งตั้งที่ปรึกษาทนายให้จำเลย ก็ต้องปฏิบัติตามมาตรา 83 อันเป็นบทเฉพาะ หาใช่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 173 อันเป็นบททั่วไปไม่ การที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว จดรายงานกระบวนการพิจารณาในวันที่ 22 พฤษภาคม 2541 ว่า “นัดสอบถามวันนี้ อ่านและอธิบายคำฟ้องให้จำเลยฟังแล้ว จำเลยให้การรับสารภาพในข้อหาตามฟ้อง และไม่ต้องการที่ปรึกษาทนายจำเลย ศาลเห็นว่าไม่จำเป็นต้องตั้งที่ปรึกษาทนายจำเลย จึงให้นัดสืบพยานประกอบคำรับสารภาพในวันที่...” เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ชอบด้วยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 83 ครบถ้วนทุกประการแล้ว และถือได้ว่าเป็นการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมและถูกต้องแล้วที่ศาลอุทธรณ์ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น โดยเห็นว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลชั้นต้นไม่ชอบนั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายกคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ ให้ย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาคดีใหม่แล้วพิพากษารูปคดี [15]

ด้วยความเคารพอย่างสูงต่อความเห็นและคำพิพากษาของศาลฎีกาดังกล่าว ศาลฎีกาที่เป็นศาลยุติธรรมสูงสุดของประเทศไทยกลับเห็นว่า มาตราการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะนั้นเป็นบทกฎหมายพิเศษ ซึ่งยกเว้นหลักเกณฑ์ของ

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่เป็นกฎหมายทั่วไปในการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณา แม้ว่าหากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 173 และ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 83 แล้วจะพบได้ว่า กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่เป็นกฎหมาย กำหนดขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินคดีอาญา หรือที่เรียกกันในภาษากฎหมาย ว่า “กฎหมายวิธีสบัญญัติ” นั้นได้ให้ความคุ้มครองสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยอย่างเต็มที่ โดยได้กำหนดถึงประเภทคดีที่จะต้องมีความหมายเพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำตัวจำเลย บทกำหนดเช่นนี้เรียกได้ว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่กฎหมายรับรองและ คุ้มครองผลประโยชน์ของตัวจำเลยในการต่อสู้คดี แต่การที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาซึ่งเห็นชอบ กับกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นที่ไม่ได้ตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้เยาวชนนั้นเป็นสิ่งที่ถูก ต้องแล้วกลับทำให้เห็นได้ว่า ศาลฎีกาไม่ได้คำนึงถึงมาตรฐานขั้นต่ำของกระบวนการพิจารณา ที่มุ่งคุ้มครองตัวจำเลยที่เป็นเยาวชนเลยแม้แต่น้อย [16]

สรุป

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศหนึ่งที่มีประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการต่อสู้เพื่อ เรียกร้องสิทธิของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย การต่อสู้เรียกร้องเกี่ยวกับสิทธิใน กระบวนการยุติธรรมเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ถูกหยิบยกมาเป็นบทเรียนแห่งการศึกษาอย่าง แพร่หลาย โดยเฉพาะทางด้านนิติศาสตร์ สิทธิการต่อสู้คดีตามหลักกระบวนการอันควร ตามกฎหมายยิ่งทวีความสำคัญ เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมจะเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง ได้ นั้น จะต้องดำรงอยู่ภายใต้หลักการดังกล่าวเช่นเดียวกัน จากคดีอาญาที่เด็กและเยาวชน เป็นผู้กระทำความผิดที่ถูกยกตัวอย่างข้างต้น ทำให้เห็นถึงปัญหาในการปกป้องคุ้มครอง สิทธิของจำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชน เช่น การปฏิเสธโดยไม่ให้เหตุผลในคำร้องของจำเลย และที่ปรึกษา การพิจารณาคดีโดยไร้ที่ปรึกษากฎหมาย การตัดสินใจใช้น้ำหนัก พยานหลักฐานที่เหนือกว่าจนไม่ได้พิสูจน์ความผิดจนสิ้นสงสัย รวมไปถึงจนถึงการพิจารณา โดยปฏิเสธการค้นหาคำความจริงโดยคณะลูกขุน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นปัญหา ที่กระทบต่อการคุ้มครองสิทธิภายใต้หลักกระบวนการอันควรตามกฎหมายที่เป็นมาตรฐาน ในการคุ้มครองสิทธิทั่วไปของพลเมืองทั้งสิ้น

การปฏิเสธหลักการพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรมที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิด โดยศาลเยาวชนและศาลมลรัฐดังกล่าวนี้ มีผลทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ของเด็กและเยาวชนในประเทศสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดความเชื่อมั่น อย่างไรก็ดี เป็นที่โชคดีที่ศาลฎีกาที่เป็นศาลสูงสุดของสหพันธรัฐยังคงอ้างไว้ซึ่งการปกป้อง

และคุ้มครองสิทธิดังกล่าว โดยศาลสูงที่มีประสบการณ์ในการพิจารณาคดีที่มากกว่าจะเห็นว่าประเด็นเกี่ยวกับการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของประชาชน โดยเฉพาะจำเลยในคดีอาญาไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ หรือเด็กและเยาวชนนั้นควรได้รับในมาตรฐานเดียวกันเป็นอย่างน้อย และนั่นคือหัวใจของจำเลยที่ถูกกล่าวหาและอยู่ระหว่างพิสูจน์ความผิดในศาล

เอกสารอ้างอิง

- [1] **Jurisdictional and Program Self-Assessment: Historical Overview of the Juvenile Justice System**, Retrieved on February 25, 2016, from https://www.ncjrs.gov/html/ojjdp/juris_tap_report/ch2_01.html
- [2] **The History of Juvenile Justice**, Retrieved on October 1, 2015, from <http://www.americanbar.org/content/dam/aba/migrated/publiced/features/DYJpart1.authcheckdam.pdf>
- [3] **Juvenile Justice: History and Philosophy - The Origins of The Juvenile Court**, Retrieved on February 23, 2016, from <http://law.jrank.org/pages/1489/Juvenile-Justice-History-Philosophy-origins-juvenile-court.html>
- [4] Jay L. Himes. (2004). “State Parens Patriae Authority: The Evolution of the State Attorney General’s Authority” in **The Institute for Law and Economic Policy Symposium**. 1-2. 23-24 April 2004. Miami, Florida.
- [5] **Ex Parte Crouse**, Retrieved on February 23, 2016, from <http://www.faqs.org/childhood/Co-Fa/Ex-Parte-Crouse.html>
- [6] Richard Lawrence and Craig Hemmens. (2008). **History and development of the juvenile court and justice process**. SAGE Publications Inc. 21-22.
- [7] **Juvenile Justice History**, Retrieved on February 23, 2016, from <http://www.cjcj.org/education1/juvenile-justice-history.html>
- [8] Julian Mack. (1909). “The Juvenile Court”, **Harvard Law Review**. 23, 120.
- [9] Joan McCord, Cathy Spatz Widom, and Nancy A. Crowell. (2001). **Juvenile crime, juvenile justice**. Washington, DC : National Academy Press. 154-155.
- [10] **Kent v. United States (No. 104)**, Retrieved on October 3, 2015, from <https://www.law.cornell.edu/supremecourt/text/383/541>

- [11] Schornhorst, F. Thomas. (1968). "The Waiver of Juvenile Court Jurisdiction: Kent Revisited", **Indiana Law Journal**. 43(3), 584.
- [12] **In re Gault (No. 116)**, Retrieved on October 3, 2015, from <https://www.law.cornell.edu/supremecourt/text/387/1>.
- [13] **In re Winship (No. 778)**, Retrieved on October 3, 2015, from <https://www.law.cornell.edu/supremecourt/text/397/358>.
- [14] **McKeiver v. Pennsylvania, 403 U.S. 528 (1971)**, Retrieved on October 3, 2015, from <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/403/528/>.
- [15] คำพิพากษาที่ 3667/2545, สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://www.deka2007.supremecourt.or.th/deka/web/searchlist.jsp>
- [16] ปพนธีร์ ชีระพันธ์. (2559). "คดีอาญาที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดในสหรัฐอเมริกาและไทย: ความเหมือนที่แตกต่าง", **รัฐสภาสาร**. 64 (2), 118-119.